

Lifti

Publicēts: 10.11.2020.

Atjaunināts: 16.05.2023.

Jauns normatīvais regulējums: līdz 2000. gada 1. septembrim uzstādītajiem liftiem būs jāveic būtiskas drošības pārbaudes un jānovērš konstatētās nepilnības

[Skatīt vairāk](#)

Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas prasības

Normatīvais akts: [Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi](#)

Prasības Saziņas ierīces uzstādīšanai

Ja lietošanā nodotam *CE liftam* jāuzstāda *Saziņas ierīces* (piemēram, lifta uzstādītājs savulaik laidis tirgū liftu bez *Saziņas ierīces* vai lifta valdītājs vēlas mainīt *Saziņas ierīces* tipu), tad jāņem vērā, ka:

visos *CE liftos* neatkarīgi no laika, kad lifts laists tirgū, var uzstādīt *Saziņas ierīces*, kas atbilst konkrētajā brīdī spēkā esošām normatīvo aktu un standartu prasībām;

vai, ja tehniski iespējams, ir pieļaujams, ka *CE liftam* tiek atjaunotas *Saziņas ierīces* tādā izpildījumā, kādā tām bija jābūt atbilstoši lifta ražotāja (uzstādītāja) paredzētajai konstrukcijai, attiecīgi piemērojot tās normatīvo aktu un saskaņoto standartu prasības, kas bija spēkā, kad liftu laida tirgū.

Saziņas ierīcēm jānodrošina, ka:

kabīnē izvietota informācija, ka kabīne aprīkota ar *Saziņas ierīci*, kas nodrošina pastāvīgu kontaktu ar dispečerdienestu;

avārijas trauksmes izsaukuma spiedpoga:

ir dzeltenā krāsā un marķēta ar zvana simbolu;

lifta kabīnes gadījumā atrodas:

uz kabīnes vadības paneļa vai tā tiešā tuvumā;

850 mm – 1200 mm augstumā no kabīnes grīdas (mērot no spiedpogas viduslinijas);

ne tuvāk kā 400 mm no kabīnes stūriem (mērot no spiedpogas viduslinijas);

ir tikai viena avārijas trauksmes izsaukuma spiedpoga;

šahatas gadījumā izvietota tā, lai to varētu darbināt no patvēruma telpas;

kabīnē ierīce aprīkota ar šādiem vizuālajiem un audio signāliem, kuri integrēti virs kabīnes paneļa vai kabīnes paneli:

dzeltens zvana simbols, kas izgaismojas brīdī, kad izveidots savienojums;

audio signāls, kas atskan brīdī, kad izveidots savienojums, bet vēl nav uzsākta balss saziņa. Ja audio signāls tiek nodrošināts ierakstītas audio runas veidā, informācija jānodrošina valsts valodā;

zaļš stilizēts komunikācijas simbols, kas izgaismojas, kamēr notiek abpusēja balss pārraide (saziņa);

balss saziņu nav iespējams pārtraukt/atvienot no lifta puses.

Saziņas ierīces uzstādītājs sniedz lifta valdītājam šādu informāciju:

ka valdītājam jānodrošina, ka *Saziņas ierīce* ir savienota ar dispečerdienestu;

ka valdītājam dispečerdienestam ir jāsniedz šāda informācija:

lifta adrese un konkrētā lifta identifikācija, ja adresē ir vairāki lifti (lai dienests zinātu, no kāda lifta tiek saņemts izsaukums);

ka jānodrošina iespēja pieņemt izsaukumu visu lifta lietošanas laiku;

ka pēc izsaukuma saņemšanas jānodrošina pastāvīga balss saziņa ar iesprostoto personu valsts valodā visu laiku līdz brīdim, kamēr persona tiek atbrīvota;

ierīces veiktā automātiskā paštesta biežums;

glābšanas darbu veikšanai nepieciešamais ēkas plānojums, kā iekļūt ēkā un piekļūt liftam, u.c.;

glābšanas darbu instrukcija (sadaļa no lifta lietošanas dokumentācijas);

ka *Saziņas ierīces* darbība jānodrošina visu lifta lietošanas laiku;

ka jāveic periodiska ierīces balss saziņas pārbaude;

avārijas trauksmes ierīces lietošana, piemēram, spiedpoga jātur nospiesta vairāk kā 3 sekundes, lai izveidotu savienojumu;

kā nomainīt zvanišanas iestatījumus, u.c.;

periodiskās pārbaudes un automātiskie testi;

par sistēmas darbības traucējumiem, kā tos identificēt un kā novērst.

Pēc *Saziņas ierīces* uzstādīšanas lifta valdītājam jāpārlicinās, ka *Saziņas ierīces* uzstādītājs vai lifta apkalpojošais personāls ir nodrošinājis lifta lietošanas dokumentācijas aktualizāciju, tai skaitā pievienota *Saziņas ierīces* instrukcija un atbilstības deklarācija (radioiekārtu gadījumā) un atjaunota lifta elektroslēmas attiecīgā sadaļa.

Liftos var uzstādīt tikai atbilstošas *Saziņas ierīces*. Lai pārliecinātos par *Saziņas ierīču* atbilstību piemērojamo normatīvo aktu prasībām, jāpārliecinās, vai:

katra Saziņas ierīce ir nodrošināta ar identifikācijas marķējumu (ražotāja nosaukums vai preču zīme, modelis, tips vai identifikācijas numurs);

katrai Saziņas ierīcei ir CE atbilstības marķējums, kas apliecina, ka ražotājs ir nodrošinājis, ka ierīce atbilst visos piemērojamos normatīvajos aktos noteiktajām būtiskajām prasībām un tā paredzēta laišanai tirgū, turpmākajai izplatīšanai, kā arī nodošanai ekspluatācijā Eiropas Savienībā.

katra Saziņas ierīce ir nodrošināta ar lietošanas instrukciju, kurā norādīti ierīces lietošanas, uzstādīšanas, testēšanas un apkopes nosacījumi, tai skaitā principiālā elektroshēma un citi rasējumi, diagrammas, ja tādi nepieciešami, lai izprastu ierīces darbību.

Ja Saziņas ierīce ir radioiekārta (proti, atbilstoši tās tehniskajam izpildījumam Saziņas ierīce spēj darboties globālajā mobilo sakaru sistēmā (GSM), t.i. mobilo sakaru operatoriem iedalītajās frekvencēs, vai bezvadu interneta tīklā, un balss telefonijas sakari tiek nodrošināti bezvadu interneta tīklā) tai jāatbilst radioiekārtām piemērojamām prasībām un jābūt nodrošinātai arī ar ražotāja ES atbilstības deklarācijas (EU Declaration of Conformity) kopiju vai šādu tekstu "[Ražotāja nosaukums] deklarē, ka radioiekārta [radioiekārtas tipa apzīmējums] atbilst [attiecīgais normatīvais akts, kuram deklarē atbilstību]. Pilns ES atbilstības deklarācijas teksts ir pieejams šādā tīmekļvietnē: [precīza tīmekļvietnes adrese].", attiecīgi nodrošinot pilnu ES atbilstības deklarācijas tekstu norādītajā tīmekļa vietnē;

Ja ierīce nav identificējama, tai nav CE atbilstības marķējuma, tad tādas ierīces Latvijā piedāvāt un lietot aizliegts un attiecīgi liftos šādas ierīces uzstādīt nedrīkst.

Normatīvajiem aktiem neatbilstošu *Saziņu ierīču* uzstādīšana liftos rada tiesiskās sekas liftu valdītājam, jo nav iespējams nodrošināt liftu atbilstību normatīvajiem aktiem par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību. Vienlaikus, izmantojot *Saziņas ierīci*, kas ir radioiekārta, nav apliecināta atbilstība *Noteikumos Nr.360* noteiktajām prasībām, pastāv risks, ka tā noteiktos apstākļos:

var radīt kaitīgus radiotraucējumus citām radioiekārtām lifta tuvumā;

var neizveidot savienojumu vai to izveidot ar neatbilstošu adresātu, var nenodrošināt pastāvīgu abpusēju balss saziņu (datu pārraidi) vai tā būs traucēta, kā arī var nenodrošināt automātisko ierīces paštestu (spēju izveidot savienojumu).

Līdz ar to šādu *Saziņas ierīces* ir uzskatāmas par neatbilstošām piemērojamo normatīvo aktu prasībām un to izplatīšana un uzstādīšana, kā arī lietošana, nav pieļaujama.

Ja *Saziņas ierīce* nodrošina tikai fiksētos balss telefonijas sakarus, tad ierīcei piemērojamas ES harmonizētās prasības par elektromagnētisko saderību, par atsevišķu bīstamu ķīmisku vielu lietošanas ierobežojumiem elektriskajās un elektroniskajās iekārtās un prasība par izvērtējumu atbilstībai elektroiekārtām piemērojamām būtiskajām elektrodrošības prasībām. Par atbilstību prasībām var pārliecināties, izvērtējot, vai ierīcei ir CE marķējums, kas apliecina, ka ražotājs ir nodrošinājis, ka prece atbilst visos piemērojamos normatīvajos aktos noteiktajām būtiskajām prasībām un tā paredzēta laišanai tirgū, turpmākajai izplatīšanai, kā arī nodošanai ekspluatācijā Eiropas Savienībā. Ja minētā marķējuma nav, tad tādas iekārtas Latvijā piedāvāt un lietot aizliegts un attiecīgi liftos šādas iekārtas uzstādīt nedrīkst.

Noteikumi nosaka liftu un liftu drošības sastāvdaļu būtiskās prasības un to ievērošanas uzraudzības mehānismu, kā arī kārtību, kādā veicama tirgus uzraudzība.

Prasības attiecas uz liftiem, kurus pastāvīgi izmanto ēkās un būvniecībā un kuri paredzēti, lai pārvietotu:

cilvēkus;

cilvēkus un kravas;

tikai kravas, ja liftā kravas pārvietošanai cilvēks var iekļūt bez grūtībām un iekārtas iekšpusē vai citā vietā, ko var aizsniegt lifta iekšpusē esošs cilvēks, ir vadības ierīces.

Prasības attiecas uz šādām lifta drošības sastāvdaļām:

šahtas durvju slēgierīcēm;

ierīcēm, kas novērš kabīnes krišanu vai nekontrolētu kustību;

ātruma ierobežotājiem;

enerģiju uzkrājošiem trieciena amortizatoriem:

ar nelineāru efektu;

ar atgriezeniskās kustības slāpēšanu;

enerģiju izkliedējošiem trieciena amortizatoriem;

drošības ierīcēm, kas piestiprinātas hidrauliskā spēka kontūra pacelējam, lai novērstu krišanu;

drošības slēdžiem ar elektroniskām sastāvdaļām.

Prasības neattiecas uz:

pacelšanas iekārtām, kuru ātrums nepārsniedz 0,15 m/s;

būvlaukumu pacelējiem;

trošu ceļiem, tostarp trošu dzelzceļiem;

liftiem, kas īpaši projektēti un ražoti militārām vajadzībām vai likumā "Par policiju" noteikto iestāžu vajadzībām;

pacelšanas iekārtām, no kurām iespējams veikt darbu;

šahtās lietotajām pacelšanas iekārtām;

pacelšanas iekārtām, kas paredzētas izpildītāju pacelšanai izrāžu laikā;

pacelšanas iekārtām, kas ierīkotas transportlīdzekļos;

pacelšanas ierīcēm, kas pievienotas iekārtām un paredzētas tikai un vienīgi nokļūšanai darba vietā, tostarp mašīnas tehniskās apkopes un pārbaudes punktus;

zobstieņa un zobrata tipa pacelējiem;

eskalatoriem un mehāniskajiem celiņiem.

Būtiskās prasības:

Būtiskās prasības liftiem un lifta drošības sastāvdaļām noteiktas [Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi](#) 3.nodaļā.

Marķēšana un instrukcijas:

Liftu un to drošības sastāvdaļu atbilstību [Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi](#) prasībām apliecina CE marķējums un paziņotās institūcijas numurs.

Piemērs:

CE 0649

Prasības liftu vai lifta drošības sastāvdaļu marķēšanai noteiktas [Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi](#) 8.nodaļā.

Prasības iesaistītajām personām:

Uzstādītāju pienākumi

Noteikti [Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi](#) 2.1.apakšnodaļā.

Ražotāja pienākumi

Noteikti [Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi](#) 2.2.apakšnodaļā.

Pilnvarotie pārstāvju pienākumi

Noteikti [Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi](#) 2.3.apakšnodaļā.

Importētāja pienākumi

Noteikti [Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi](#) 2.4.apakšnodaļā.

Izplatītāja pienākumi

Noteikti [Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi](#) 2.5.apakšnodaļā.

Atbilstību apliecinājošie dokumenti:

Liftiem:

Lifta atbilstības deklarācija - izsniedz lifta uzstādītājs;

Paziņotās institūcijas izsniegts sertifikāts (tiek izsniegts, ņemot vērā kāds atbilstības novērtēšanas modulis tiek piemērots) – ES tipa pārbaudes sertifikāts, ES projekta pārbaudes sertifikāts, kvalitātes nodrošināšanas sistēmas sertifikāts, galīgās inspekcijas sertifikāts..

Lifta drošības sastāvdaļām:

Lifta drošības sastāvdaļu atbilstības deklarācija – izsniedz lifta ražotājs;

Paziņotās institūcijas izsniegts sertifikāts (tiek izsniegts, ņemot vērā kāds atbilstības novērtēšanas modulis tiek piemērots) – ES tipa pārbaudes sertifikāts, kvalitātes nodrošināšanas sistēmas sertifikāts.

Prasības atbilstības deklarācijas izsniegšanai noteiktas [Liftu un to drošības sastāvdaļu projektēšanas, ražošanas un liftu uzstādīšanas un atbilstības novērtēšanas noteikumi](#) 9.nodaļā.

Liftu un cēlējplatformu tehniskās uzraudzības normatīvais regulējums

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.ptac.gov.lv/lv/lifti>